

Jumalateenistus Nõos P, 24.12.22 kell 16.00, jõuluõhtu

Lektsioonid: 1Ms 3:15, 1Ms 12:2, 1Ms 26:4, 1Ms 49:8,10, 5Ms 18:18,19, Ps 89:4,5, Mi 5:1, MI 3:1, Lk 2:1–7, Lk 2:8–14, Lk 2:15–20, Tt 2:11–14

Jutlus: Js 9:5

Laulud: 16 (1–3); 38 (1–2); 12 (1–4); 32B (1–3); 22 (1–4); 23 (1–3); 18A (1–2, 6); 34 (5); 37B (1–2); 29 (1–3)

Sest meile sünnib laps, meile antakse poeg, kelle õlgadel on valitsus ja kellele pannakse nimeks Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Igavene Isa, Rahuvürst.

Pohvet Jesaja raamatus on veidi varem, Js 7:14 kirjutatud: „Sellepärast annab Issand ise teile tunnustähe: ennäe, neitsi jääb lapseotele ja toob poja ilmale ning paneb temale nimeks Immaanuel.“ „Immaanuel“ tähendab heebrea keeles aga 'Jumal on meiega'.

VT sündmuste kontekstis teatab prohvet selle nime 8. sajandi II poolel eKr Juuda kuningas Aahasele, kes on mures oma põhja pool asuvate naaberriikide, Süüria ja Iisraeli agressiivsete plaanide pärast. Esmalt tungisid need riigid Aahase kuningriigile kallale, ent, suutmata seda võita, püüdsid Juuda kuningat saada oma liitlaseks omakorda suure Assüüria riigi vallutusplaanide vastu.

Issand tahab prohveti suu läbi Juuda kuningat julgustada, et too ei läheks põhjapoolsete naaberriikide plaaniga kaasa, vaid usaldaks ainult Jumalat. Ja siis annabki Jumal prohveti suu läbi tunnustähe: „Ennäe, neitsi jääb lapseotele ja toob poja ilmale ning paneb temale nimeks Immaanuel.“

Tahtmatult tekib sellise ajaloolise viitega seos tänapäevase olukorraga Euroopas. Riigid püüavad omavahel kokku leppida suure agressori Venemaa vastu. Osa neist kahtleb, kas seda teha, osa on selles kindel. Lõpuks kujuneb mingi olukord, kuid see on Jumala perspektiivist lausa ebaoluline. Sest võitjaks jääb see, kes usaldab kogu selles keerukas poliitilises olukorras Jumalat. See, kes usub, et Jumal on meiega!

Piiblist on teada, et kuningas Aahas ei jäänud Jumalale ustavaks. Ja ehkki ta pääses suurriigi Assüüria abiga oma väiksemate naabrite Süüria ja Iisraeli agressioonist, langes Juuda kuningriik ikkagi hiljem uue suurriigi Babüloonia saagiks. Seda tunneme hästi kui Paabeli vangipõlve. Küllap siis ei jäänud Jumal Juuda kuningriigiga!

Nimi Immaanuel on saanud oluliseks ka kristlaskonnas. Üks põhjus selleks on see, et kuulutus „Ennäe, neitsi jääb lapseotele ja toob poja ilmale ning paneb temale nimeks Immaanuel“ näib otseselt üle kaheksa sajandi hiljem toimunud Jeesuse sünni ettekuulutuseks. Tegelikult pole heebrea tekstis mõeldud küll neitsit nagu Jeesuse ema neitsi Maarja seda oli, sest heebrea sõna *almá* tähendab noort naist. Kuid VT ladinakeelses tõlkes kristlikust 4. sajandist on kasutatud sõna *virgo* 'neitsi', mis annab tunnistust sellest, kui kindlad oldi vanas kirikus selles, et Jesaja mõtleb nimelt neitsit.

Igatahes on nimi Immaanuel saanud üheks tähtsamaks vanatestamentlikuks ettekuulutuseks Jumala Pojast Jeesusest Kristusest. Ja tõepoolest, mõjub vägevalt, et üks 8. eelkristliku sajandi jumalamees kuulutab ette sadu aastaid hiljem toimuvat sündmust, Jeesuse sünni neitsist! Jumala ettehooldus on nii suur ja aegadeülene!

Tulen nüüd aga tagasi jutluse aluseks loetud kirjakohta juurde. Siin nimelt hakatakse selgitama seda, milline see salapärane laps nimega Immaanuel on. Selgub, et ta on Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Igavene Isa ja Rahuvürst. Vaadake neid tiitleid lähemalt.

1. Imeline Nõuandja. Õp 11:14 on öeldud: „Kus ei ole juhtimist, seal langeb rahvas, aga kus on palju nõuandjaid, seal on abi.“ Niisiis on nõu tarvis rahva juhtimisel aga ka isiklikus elus. Me ju ei tea, kuidas peame oma igapäevastes otsustes talitama. Eneselegi märkamatult teeme otsuseid välise mõjutaja ajal, tänapäeva inimene enamasti reklaami või meedia ajal.

Ristirahvas aga peaks otsuseid tegema Jumala sõna ehk Piibli najal. Ja kui VT prohvetisõna ütleb Jeesuse Kristuse kohta Imeline Nõuandja, siis langeb see igati kokku UT kuulutusega. Jeesus ju ütleb Mt 11:28–30: „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile

hingamise! Võtke enda peale minu ike ja õppige minult, sest mina olen tasane ja südameilt alandlik ja te leiate hingamise oma hingedele, sest minu ike on hea ja minu koorem on kerge!”

Meie elu on raskete valikute tegemise tõttu tõeliselt vaevav ja koormav ning meil on tõepoolest hädasti tarvis hingamist. Miks mitte õppida Jeesuselt, kes on Jumala Poeg ja seetõttu jumalikult tark nõuandja! Tema õpetussõnu ja nende tõlgendusi apostleilt on UT-s rohkesti. Ja pealegi ütleb Ps 1:2j: see, kes uurib Jumala „Seadust ööd ja päevad ... on otsekui puu, mis on istutatud veeojade äärde, mis vilja annab omal ajal ja mille lehed ei närtsi; ja kõik, mis ta teeb, läheb korda.“ Kes meist ei sooviks seda! Valigem Jeesus Kristus endale nõuandjaks!

2. Vägev Jumal. Peale selle, et Jeesus Kristus on tark nõuandja, on ta ka vägev. Vägev nagu Jumal. Ja kristlased teavad seda, et Jeesus Kristus ongi Jumal, üks Kolmainsuse kolmest isikust. Isa, Poeg ja Püha Vaim: kokku üks Jumal.

Jumalal on suur sõjavägi. Jos 5:13j jutustatakse, kuidas Iisraeli väepealik kohtus tõotatud maale tungides Jeeriko linna juures ühe mehega, kellel oli käes paljastatud mõõk. Kui Joosua küsis, kas ta on oma või vaenlane, vastas mees: „Ei kumbagi, vaid ma olen nüüd tulnud kui Issanda sõjaväe vürst!” Küllap oli tegemist Jumala sõjaväe ülemjuhataja, peaingliga.

Seega on oluline, et maistes konfliktides inimeste vahel arvestataks Issanda sõjaväega. Kui enda väest puudu jääb, siis saab alati appi paluda Issanda sõjaväge ja tema tuleb.

Ka Jeesus ütleb Jh 18:36 „Minu kuningriik ei ole sellest maailmast. Kui minu kuningriik oleks sellest maailmast, küll mu sulased oleksid võidelnud, et mind ei oleks antud juutide kätte.“ Seepärast tuleb Jeesusesse suhtuda kui vägeva armee omajasse, kelle ees kahvatuvad kõik inimlikud armeed.

3. Igavene Isa. Jeesust Kristust nimetatakse Kolmainsuses küll Pojaks, kuid et ta on Jumal, laienevad talle ka kõik muud Jumala atribuudid, ka meie Isaks olemine.

Me palume Meie Isa palves: „Meie Isa, kes Sa oled taevas.“ Usuisa Martin Luther ütleb oma „Väikses katekismuses“ selle palve kohta nii: „Sellega tahab Jumal ärgitada meid uskuma, et tema on meie tõeline Isa ja meie tema tõelised lapsed, selleks et me võiksime teda julgelt ja lootusrikkalt paluda nagu head lapsed oma head isa.“

Ja Igavene Isa viitab sellele, et kui meie maine isa on meiega koos ajutiselt, kuni tema või meie surmani, siis Jeesus Kristus on meiega igavesti. Ütleb ta ju Mt 28:20: „Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni.“

Me võime olla tublid, otsusekindlad, iseseisvad ja sõltumatud inimesed, kuid kõigile meile on tarvis isa ja ema. Täiskasvanuina, kui meie vanemad vajavad juba ise hoolt või on juba siit ilmast lahkunud, on meile parimaks isaks Jumal, Jeesus Kristus. Roomakatoliku kirikus peetakse emaks kogudust: loogika on selles, et kui UT-s võrreldakse kogudust Kristuse pruudi või naisega, siis järelikult on kogudus omakorda kõigi kristlaste ema.

Nõnda võiks siis öelda, et Kristuse kogudus kui ema on meie juures ajalikult, kuid Kristus kui Isa on meie juures igavesti.

4. Ja lõpuks – Rahuvürst. Ennist oli meil juttu sellest, et Jeesus Kristus on Vägev Jumal, kelle sõjaväele ei saa vastu ükski maine vägi. Nüüd aga nimetatakse teda hoopis Rahuvürstiks.

Vanad roomlased ütlesid: *Si vis pacem, para bellum*, 'kui tahad rahu, valmistu sõjaks'. Jumaliku sõjaväega on lihtne rahu taotleda. Ja rahu ongi tegelikult ju meie kõigi eesmärk. Rahu nii südames kui maailmas. Vahel selle üle ironiseeritakse, et pidevalt peetakse rahuvõitlust, kuid sõjad aina sagenevad. Küllap on selle taustal vaikimisi tõdemus, et inimliku väega me maailmas kunagi rahu ei saavuta. Kahjuks on see nii. Püsivat rahu on võimeline andma vaid Jumal.

Seesama prohvet Jesaja ütleb Js 2:2–4: „Aga viimseil päevil sünnib, et Issanda koja mägi seisab kindlana kui mägede tipp ja tõuseb kõrgemale küngastest ning kõik paganad voolavad ta juurde. Ja paljud rahvad lähevad ning ütlevad: „Tulge, mingem üles Issanda mäele, Jaakobi Jumala kotta, et ta meile õpetaks oma teid ja et võiksime käia tema radu: sest Siionist lähtub Seadus ja Jeruusalemmast Issanda sõna!” Ja tema mõistab kohut paganate vahel ning juhatab paljusid rahvaid. Siis nad taovad oma mõõgad sahkadeks ja piigid sirpideks; rahvas ei tõsta mõõka rahva vastu ja nad ei õpi enam sõdimist.“

Võib-olla seostub see kirjakoht mõne jaoks praeguste veriste ja segaste sündmustega Iisraelis.

Milleks minna Jeruusalemma õpetust ja rahu otsima, kui leiad sealt vaid vägivalla! Kuid meie, kristlaste jaoks on Iisrael ikkagi maa, kus sündis, kõndis, õpetas, suri, tõusis surnuist ja läks taeva meie Õnnistagija Jeesus Kristus. Ja see, kes on rahuaegadel käinud Iisraelis ja Jeruusalemmas, on kindlasti tunnetanud, et sel Jesaja kuulutusel, et paganad tunglevad Issanda mäele ja Jaakobi Jumala kotta, on reaalne alus.

Lootkem ja palvetagem siis, et sõjad Ukrainas ja Iisraelis ning mujal maailmas lõpevad. Kuid veelgi enam lootkem ja palvetagem sel jõuluõhtul ja edaspidi, et Immaanuel, see Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Igavene Isa, Rahuvürst oleks ka meie Issand!

Aamen.